

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і
менеджменту



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

для студентів

спеціальності 073 Менеджмент

освітнього рівня молодший спеціаліст

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ І
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1350/19
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2019 р.

Київ – 2019

Розробник: Кравець Світлана Геннадіївна,
викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і
менеджменту Університетського коледжу Київського університету імені
Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з
педагогічної освіти

Протокол від «29» серпня 2019р. № 1

Голова циклової комісії О.В.Головчанська О.В.Головчанська

Робочу програму перевірено
«29» серпня 2019 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи З.Л.Гейхман З.Л.Гейхман

Заступник директора з навчальної роботи Я.В. Карлінська Я.В. Карлінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №

—

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №

—

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №

—

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №

—

| Найменування показників | Характеристика навчальної дисципліни | |
|---|--------------------------------------|----|
| | денна форма навчання | |
| Вид дисципліни | обов'язкова | |
| Мова викладання, навчання, оцінювання | українська | |
| Загальний обсяг кредитів/годин | 180 | |
| Курс | 2 | |
| Семестр | 3 | 4 |
| Кількість змістових модулів з розподілом: | 6 | |
| Обсяг кредитів | 3 | 3 |
| Обсяг годин, в тому числі: | 90 | 90 |
| Аудиторні | 42 | 42 |
| Модульний контроль | 6 | 6 |
| Семестровий контроль | - | - |
| Самостійна робота | 42 | 42 |
| Форма семестрового контролю | залік | |

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів глибоких економічних знань, логіки сучасного економічного мислення і економічної культури, адекватних умовам ринкових відносин, навчання базовим методам аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- пізнання економічної теорії як науки, її предмету, методів та функцій;
- розкриття основного змісту сучасних шкіл економічної теорії;
- аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних господарських систем;
- розкриття закономірностей суспільного відтворення, загальноекономічної рівноваги, економічного зростання та циклічних коливань в економіці;

сучасні процеси глобалізації світогосподарських зв'язків та шляхи вирішення загальноцивілізаційних проблем людства.

У студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- демонструвати базові уявлення про різноманітність суб'єктів та об'єктів економіки як суспільної форми діяльності;
- формувати цілісний погляд на основи економіки як системи знань;
- використовувати знання, вміння та навички при здійсненні господарської діяльності;
- демонструвати знання та навички для управління особистими доходами;
- науково обґрунтовувати особливості формування і розвитку соціально-економічних явищ в умовах сучасної ринкової трансформації економіки України;
- розраховувати коефіцієнти еластичності попиту і пропозиції;
- передбачати наслідки впливу різнонаправлених факторів попиту і пропозиції на кінцеві зміни рівноважної ціни та рівноважної кількості товару;
- приймати обґрунтовані рішення щодо змін поведінки споживачів і виробників у випадку відхилень ринкових цін від рівноважних;
- орієнтуватись у проблемах розвитку підприємництва;

- використовувати здобуті знання особливостей підприємницької діяльності в ринкових умовах;
- демонструвати знання фінансово-кредитної та банківської систем в процесі суспільного життя;
- проводити ґрунтовний аналіз соціальної спрямованості господарської діяльності держави та підприємств;
- виконувати аналіз економічного становища населення в країні;
- визначати реальну заробітну плату, розрахувати сімейний бюджет, оцінювати показники диференціації доходів, побудувати криву Лоренца;
- розраховувати основні показники інфляції, зайнятості і безробіття, визначати вплив фактичного рівня безробіття на обсяг виробництва;
- будувати графіки змінних, постійних, граничних та сукупних витрат, обчислювати бухгалтерський, економічний та нормальний прибуток фірми, визначити рентабельність діяльності підприємства і норми прибутку;
- розраховувати основні показники національної економіки: валовий внутрішній продукт (ВВП); валовий національний продукт (ВНП), чистий національний продукт (ЧНП), національний дохід (НД), особистий дохід (ОД), дохід кінцевого використання (ДКВ), визначати вплив рівня цін на вимірювання результатів розвитку національної економіки;
- приймати практичні рішення щодо ефективного застосування набутих економічних знань при виконанні своїх професійних обов'язків.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- демонструє раціональну економічну поведінку в процесі трудової та суспільної діяльності;
- використовує знання, вміння та навички з економіки при здійсненні власної трудової або підприємницької діяльності;
- використовує знання з економіки при розрахунку зарплати та соціальних виплат і т.д.;
- розраховує показники еластичності попиту та пропозиції; номінальних та реальних доходів, заробітну плату, прибуток, процент, ренту;
- передбачає наслідки зміни впливу детермінантів попиту та пропозиції;
- розраховує основні соціально-економічні показники, рівень інфляції та безробіття;
- демонструє знання та навички управління особистими доходами;
- обґрунтовує та прогнозує розвиток економічних явищ та подій;
- вміє вносити корективи в план розвитку підприємства;
- використовує здобуті знання особливостей підприємницької діяльності в ринкових умовах;
- демонструє знання фінансово-кредитної та банківської систем в процесі суспільного життя;
- розраховує основні показники національної економіки;
- проводить ґрунтовний аналіз соціальної спрямованості господарської діяльності держави та підприємств;
- приймає практичні рішення щодо ефективного застосування набутих економічних знань при виконанні своїх професійних обов'язків.

4. Структура навчальної дисципліни

| № п/п | Назви змістових модулів, тем | Розподіл годин між видами робіт | | | | | | |
|---|---|---------------------------------|------------|----------|-----------|-------------|---------------|------------|
| | | усього | Аудиторна: | | | | | Самостійна |
| | | | Лекції | Семінари | Практичні | Лабораторні | Індивідуальні | |
| Модуль 1. Основи економічної теорії | | | | | | | | |
| <i>Змістовний модуль 1. Основи економічної теорії</i> | | | | | | | | |
| 1 | Вступ до економічної теорії | 2 | 2 | | | | | |
| 2 | Економічні цілі і проблеми суспільства. Економічні відносини власності | 4 | 2 | 2 | | | | |
| 3 | Економічні блага. Теорія споживчої поведінки | 10 | 2 | 2 | | | | 6 |
| 4 | Економічні системи | 4 | 2 | 2 | | | | |
| 5 | Поняття ринку. Теорія попиту і пропозиції | 10 | 2 | 2 | | | | 6 |
| 6 | Теорія грошей | 4 | 2 | 2 | | | | |
| 7 | Товарне виробництво | 10 | 2 | 2 | | | | 6 |
| 8 | Ціна і ціноутворення у ринковій економіці | 10 | 2 | 2 | | | | 6 |
| Модульний контроль 1 | | 2 | | | | | | |
| Модуль 2. Мікроекономіка | | | | | | | | |
| <i>Змістовний модуль 2. Мікроекономіка</i> | | | | | | | | |
| 9 | Підприємництво і підприємство. Заробітна плата | 10 | 2 | 2 | | | | 6 |
| 10 | Витрати виробництва та прибуток. Фонди підприємства | 10 | 2 | 2 | | | | 6 |
| 11 | Економічні цикли і кризи та їх наслідки | 10 | 2 | 2 | | | | 6 |
| Модульний контроль 2 | | 2 | | | | | | |
| Модульний контроль 3 | | 2 | | | | | | |
| Разом | | 90 | 22 | 20 | | | | 42 |
| Модуль 3. Макроекономіка | | | | | | | | |
| <i>Змістовний модуль 3. Національна економіка</i> | | | | | | | | |
| 12 | Основні макроекономічні показники. Національний дохід та споживання | 2 | 2 | | | | | |
| 13 | Акціонерні товариства та акціонерний капітал | 4 | 2 | 2 | | | | |
| 14 | Конкуренція і монополія | 25 | 2 | 2 | | | | 21 |
| 15 | Державне регулювання економіки | 4 | 2 | 2 | | | | |
| 16 | Фінансова система України. Банки | 25 | 2 | 2 | | | | 21 |
| 17 | Економічне зростання і його фактори | 4 | 2 | 2 | | | | |

| | | | | | | | | |
|--|--|------|----|----|--|--|--|----|
| Модульний контроль 4 | | 2 | | | | | | |
| Змістовний модуль 4. Міжнародна економіка | | | | | | | | |
| 18 | Сутність і основні риси світового господарства | 4 | 2 | 2 | | | | |
| 19 | Міжнародний ринок товарів та послуг. МПП | 4 | 2 | 2 | | | | |
| 20 | Міжнародна фінансово-кредитна система та інвестиційна діяльність | 4 | 2 | 2 | | | | |
| 21 | Міжнародна міграція робочої сили та науково-технічний обмін | 4 | 2 | 2 | | | | |
| 22 | Інтеграційні процеси в міжнародній економічній системі | 4 | 2 | 2 | | | | |
| Модульний контроль | | 2 | | | | | | |
| Модульний контроль | | 2 | | | | | | |
| Разом | | 90 | 22 | 20 | | | | 42 |
| Усього | | 180* | 44 | 40 | | | | 84 |

* 3 урахуванням МКР (12 год)

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи економічної теорії

Змістовний модуль 1. Основи економічної теорії

Тема 1. Вступ до економічної теорії

Економіка як сфера господарської діяльності людей. Економіка як наука. Предмет економічної теорії. Економічні потреби, економічні блага і ресурси. Трудова діяльність як спосіб розв'язання суперечностей між потребами та обмеженими ресурсами. Система економічних відносин. Об'єктивні економічні закони. Економічна поведінка та її принципи. Економічне мислення та його форми. Методологія економічної теорії. Загальнонаукові та специфічні методи економічного дослідження. Функції економічної теорії. Нормативна та позитивна економічна теорія. Взаємозв'язок економічної теорії з економічною політикою і правом. Етапи виникнення, становлення та розвитку економічної теорії. Меркантилізм, фізіократи, класична політична економія. Марксистська політична економія. Основні напрями сучасної економічної науки: неокласицизм, кейнсіанство, монетаризм, інституціоналізм. Розвиток економічної думки в Україні.

Рекомендовані джерела: [1,3,5,6,7]

Тема 2. Економічні цілі і проблеми суспільства. Економічні відносини власності

Суспільне виробництво та основні умови його функціонування. Фактори виробництва та їх класифікація. Продуктивні сили і виробничі відносини. Етапи розвитку продуктивних сил. Internet-економіка. 6 Виробнича функція. Економічна та соціальна ефективність суспільного виробництва. Виробничі можливості суспільства. Крива виробничих можливостей. Альтернативні витрати. Сутність та основні типи відтворення. Стадії суспільного виробництва та їх взаємозв'язок.

Власність: поняття, економічний та юридичний зміст. Форми власності. Право власності. Специфікація прав власності. Трансакції та трансакційні витрати. «Пучок правомочностей» А. Оноре.

Рекомендовані джерела: [21,3,5,8,9]

Тема 3. Економічні блага. Теорія споживчої поведінки

Поняття та види економічних благ. Домогосподарство як економічний суб'єкт: поняття, класифікація, функції. Мікроекономічні основи поведінки домогосподарств на ринку товарів та послуг. Теорії споживчої поведінки. Раціональний споживчий вибір. Функціональний та нефункціональний попит. Поняття корисності та проблеми її вимірювання: кардиналістський, ординалістський підходи. Загальна та гранична корисність. Закон спадної граничної корисності. Криві байдужості та їхні властивості. Карта байдужості. Бюджетне обмеження і бюджетна лінія. Рівновага споживача. Правило максимізації корисності. Реакція споживача на зміну доходів та цін.

Рекомендовані джерела: [1,2,5,7,9]

Тема 4. Економічні системи

Економічні системи: сутність та класифікація. Еволюція економічних систем як форм господарювання. Типи, види та моделі економічних систем. Порівняльний аналіз економічних систем у теоріях індустріально-економічного розвитку. Теорія постіндустріального суспільства. Перехідна економіка. Трансформаційна економіка. Моделі переходу до ринку. Роздержавлення та приватизація: зміст, форми, методи, законодавче забезпечення. Трансформація економічної системи в Україні.

Рекомендовані джерела: [2,3,5,8,9]

Тема 5 Поняття ринку. Теорія попиту і пропозиції

Ринок: сутність, види та функції. Ринкова інфраструктура. Поняття попиту. Цінові та нецінові фактори, що впливають на попит. Закон попиту. Поняття пропозиції. Цінові й нецінові фактори, що впливають на пропозицію. Закон пропозиції. Рівноважна ціна. Ринкова рівновага. Поняття еластичності попиту і пропозиції.

Ринок праці. Основні суб'єкти та об'єкти ринку праці. Попит і пропозиція на ринку праці. Базова (конкурентна) модель функціонування ринку праці. Асиметрія на ринку праці. Трудовий контракт (договір).

Ринок капітальних благ. Процент. Інвестиційні блага, інвестиційні кошти та інвестування. Дисконтування. Ринок послуг капіталу. Лізинг як засіб фінансування інвестиційних проектів. Ринок позичкового капіталу. Поняття позики. Попит і пропозиція позичкового капіталу. Ставка процента. Кредит і його види.

Ринок землі та особливості його функціонування. Попит на землю. Пропозиція землі. Капітальна ціна землі. Нормативна та експертна грошова оцінка земельних ділянок. Ринок оренди землі.

Поняття цінних паперів. Номінальна та ринкова вартість цінного папера. Ринок цінних паперів, його функції та інфраструктура. Фондова біржа та організація її діяльності. Основні види біржових угод.

Рекомендовані джерела: [1,3,5,6,7]

Тема 6. Теорія грошей

Сутність і функції грошей. Грошова система: сутність, структура, види. Закони грошового обігу.

Грошовий ринок. Грошова маса країни і грошові агрегати. Швидкість обігу грошей. Рівень монетизації ВВП. Попит на гроші для операцій та з боку активів. Класична кількісна теорія грошей. Рівняння обміну І. Фішера. Пропозиція грошей. Депозитно-чекова емісія. Банківський мультиплікатор. Грошова база. Грошовий мультиплікатор. Рівновага на грошовому ринку. Грошово-кредитна політика. «Ліквідна пастка». Грошова реформа, її типи та особливості проведення.

Рекомендовані джерела: [1,3,4,8,9]

Тема 7. Товарне виробництво

Товарне виробництво та умови його виникнення. Типи товарного виробництва. Просте товарне виробництво. Розвинене товарне виробництво. Особливості функціонування розвинутого товарного виробництва. Товарна форма продукту праці. Економічні блага. Товар та його властивості. Послуга. Закон вартості: сутність і механізм дії. Ціна як грошова форма вартості товару. Сучасна модифікація вартісних відносин.

Рекомендовані джерела: [1,2,4,6,7]

Тема 8. Ціна і ціноутворення у ринковій економіці

Економічна сутність ціни. Ціна в системі вартісних економічних категорій. Принципи ринкової економіки та аксіоми ринкового ціноутворення. Форми ціноутворення. Фактори, що впливають на ціну (внутрішні та зовнішні) та їх взаємозв'язок. Функції цін та їх взаємозв'язок в ринковій економіці. Види цін та тарифів.

Механізм ціноутворення на продукцію фірми. Основні фактори та етапи формування ціни. Методи ціноутворення. Цінова політика. Цінові стратегії фірми.

Фактори, що впливають на рівень ціни: попит, витрати, конкуренція. Види витрат. Прямі та непрямі витрати. Постійні та змінні витрати. Валові витрати. Гранична виручка та граничні витрати.

Рекомендовані джерела: [4,5,6,7,9]

Модуль 2. Мікроекономіка

Змістовний модуль 2. Мікроекономіка

Тема 9. Підприємництво і підприємство. Заробітна плата

Підприємницька діяльність: сутність, принципи, види, організаційні форми.

Максимізація прибутку фірми, її зміст та умови. Безбитковість і рентабельність. Банкрутство.

Заробітна плата, її економічна природа та функції. Номінальна і реальна заробітна плата. Основна і додаткова зарплата. Форми і системи заробітної плати. Державне і договірне регулювання заробітної плати. Мінімальна заробітна плата, її функції та особливості встановлення.

Рекомендовані джерела: [2,4,5,8,9]

Тема 10. Витрати виробництва та прибуток. Фонди підприємства

Економічні витрати фірми. Зовнішні та внутрішні витрати фірми. Нормальний прибуток. Постійні, перемінні, постійно-перемінні, валові, середні, граничні витрати фірми. Собівартість продукції. Дохід фірми та його види: валовий, середній, граничний. Прибуток фірми. Бухгалтерський та економічний прибуток. Балансовий та чистий прибуток.

Поняття капіталу. Сутність основних фондів, їх класифікація. Поняття про структуру основних фондів. Оцінка вартості основних фондів (первісна, відновна, справедлива, залишкова, ліквідаційна). Фізичний і моральний знос основних фондів. Амортизація основних фондів. Методи нарахування амортизації: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий. Просте й розширене відтворення основних фондів. Показники використання основних фондів. Ефективність відтворення та використання основних фондів.

Рекомендовані джерела: [1,3,5,6,7]

Тема 11. Економічні цикли і кризи та їх наслідки

Економічний цикл як поняття. Фази циклів: криза, депресія, поживлення, піднесення. Види циклів. «Довгі хвилі» М.Д. Кондратьєва. Економічні кризи: сутність, характерні риси. Види криз. Негативні наслідки та шляхи подолання економічної кризи. Особливості сучасної економічної кризи в світі та Україні.

Зайнятість і незайнятість населення. Безробіття: причини, форми і види. Залежність між рівнем безробіття і обсягом ВВП (закон А. Оукена). Залежність між рівнем безробіття та інфляції (крива А. Філіпса). Особливості сучасної політики зайнятості в Україні. Сутність, причини існування та показники інфляції. Типи і види інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика та особливості її здійснення в Україні.

Рекомендовані джерела: [2,3,5,7,9]

Модуль 3. Макроекономіка

Змістовний модуль 3. Національна економіка

Тема 12. Основні макроекономічні показники. Національний дохід та споживання

Предмет, основні проблеми і цілі макроекономіки. Особливості методу дослідження макроекономіки. Система національних рахунків (СНР). Національна економіка. Національний продукт. Валовий внутрішній продукт: сутність, форми та методи обчислення. Реальний і номінальний ВВП. Валовий національний продукт. Чистий національний продукт. Національний дохід: його структура, форми та значення в економіці. Особистий дохід. Дохід, що є в розпорядженні особи. Національне багатство: сутність, структура, джерела зростання. Ефективність макроекономіки: сутність, основні показники.

Рекомендовані джерела: [1,4,5,8,9]

Тема 13. Акціонерні товариства та акціонерний капітал

Порядок створення акціонерних товариств. Етапи створення закритого АТ та етапи створення відкритого АТ. Особливості створення АТ у процесі корпоратизації та приватизації. Особливості створення АТ у залежності від сфери діяльності (АТ у аерокосмічній галузі). Створення акціонерних товариств шляхом заснування. Засновники акціонерного товариства. Установчі документи АТ. зборів, державна реєстрація.

Види цінних паперів. Акція: сутність, види, форми доходу. Контрольний пакет акцій. Облігація: сутність, форми доходу. Інвестиційний ресурс цінних паперів.

Рекомендовані джерела: [1,2,5,6,7]

Тема 14. Конкуренція і монополія

Конкуренція як структура ринку та раціональна поведінка суб'єктів. Механізм конкурентної боротьби. Види і функції конкуренції. Досконала і недосконала конкуренція: особливості та роль в економіці. Переваги і недоліки конкуренції. Суттєві риси монополістичної конкуренції. Ознаки ринку олігополії. Ринок чистої монополії. Монополізм, його види, форми та наслідки. Монополія як

результат концентрації та централізації виробництва. Природні монополії та їх види. Адміністративно-командний тип монополізму. Переваги і загрози монополізму. Конкурентна та антимонопольна політика.

Рекомендовані джерела: [2,3,4,5,9]

Тема 15. Державне регулювання економіки

Економічна роль держави. Неспроможності ринку як регулятора економічних відносин та функції держави. Державна власність і державний сектор економіки. Державне регулювання економіки: сутність, моделі, функції. Форми, методи та межі державного регулювання економіки. Соціальна політика держави: сутність та напрями реалізації. Справедливість і соціальний захист. Бідність населення: сутність, види, методи визначення. Шляхи подолання бідності в Україні. Інструменти державного регулювання економіки. Види інструментів державного регулювання економіки. Переваги і недоліки їх застосування.

Рекомендовані джерела: [2,3,5,6,8]

Тема 16. Фінансова система України. Банки

Кредитно-банківська система та її інституціональна структура. Центральний банк країни та його функції. Грошово-кредитна політика центрального банку: сутність, загальні та селективні методи. Комерційні банки та їх класифікація. Пасивні операції комерційних банків. Депозити. Види вкладів. Активні операції комерційних банків. Банківське кредитування. Комісійно-посередницькі операції. Чистий прибуток комерційного банку. Спеціальні кредитно-фінансові інститути та особливості їхньої діяльності. Страхування як економічна категорія. Страховий ринок: сутність, функції, структура.

Фінанси: сутність і функції в ринковій економіці. Фінансові ресурси. Фінансові відносини. Фінансова система та її структура. Бюджетна система. Державний бюджет. Доходи й видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит, його види та способи покриття. Поняття фіскальної політики держави. Податкова система. Податки та їх види. Принципи оподаткування. Форми та види податків і порядок їх стягнення. Ефект Лаффера. Державний борг: причини виникнення та види. Управління державним боргом. Боргова безпека держави.

Рекомендовані джерела: [1,3,6,8,9]

Тема 17. Економічне зростання і його фактори

Економічне зростання: сутність, форми, чинники і критерії. Типи економічного зростання. Моделі економічного розвитку. Концепція національних інноваційних систем. Інновації, інноваційна діяльність, формування інноваційної системи в Україні. Розвиток людства як мета і критерій економічного розвитку. Індекс розвитку людства та його рівень в Україні.

Рівновага як економічне поняття. Види рівноваги. Макроекономічна рівновага в моделі «сукупний попит і сукупна пропозиція». Сукупний попит: сутність, чинники, структура. Крива сукупного попиту (AD). Сукупна пропозиція: сутність, чинники. Особливості кривої сукупної пропозиції (AS). Рівновага між AD і AS.

Рекомендовані джерела: [1,3,4,6,7]

Змістовний модуль 4. Міжнародна економіка

Тема 18. Сутність і основні риси світового господарства

Світове господарство: основні поняття. Характерні риси структури світового господарства. Сучасне світове господарство і його особливості. Глобальні проблеми світового господарства.

Сутність категорії міжнародні економічні відносин. Рівні, форми, об'єкти і суб'єкти міжнародних економічних відносин. Особливості розвитку міжнародних економічних відносин на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела: [2,3,5,6,8]

Тема 19. Міжнародний ринок товарів та послуг. МПП

Основні концепції міжнародної торгівлі. Міжнародна торгівля в системі МЕВ, її динаміка та структура. Зовнішньоторговельна політика країни, її різновиди. Особливості та тенденції розвитку міжнародної торгівлі послугами. Методи регулювання торговельних відносин країн світу, їх характеристика.

Значення світового ринку послуг, передумови його формування Туристичні послуги на світовому ринку. Франчайзинг у системі міжнародних послуг. Регулювання МЕВ у сфері послуг.

Сутність міжнародного поділу праці та фактори, що впливають на його розвиток. Теорії розвитку міжнародного поділу праці, його показники. Міжнародна спеціалізація та кооперування виробництва.

Рекомендовані джерела: [1,3,5,8,9]

Тема 20. Міжнародна фінансово-кредитна система та інвестиційна діяльність

Поняття валюти й її види. Еволюція світової валютної системи. Роль долара як світової валюти. Механізм міжнародних розрахунків. Міжнародний кредит в системі світогосподарських зв'язків. Міжнародні кредитні відносини і кредитні гроші. Структура і інструменти сучасного валютного ринку. Світовий ринок позичкових капіталів. Міжнародні фінансово-кредитні центри.

Вивіз капіталу як форма МЕВ, причини його вивезення. Особливості вивезення капіталу. Інвестиційний клімат та його складові. Сутність та типи ТНК. Менеджмент світової глобальної економіки.

Рекомендовані джерела: [1,2,5,6,8]

Тема 21. Міжнародна міграція робочої сили та науково-технічний обмін

Причини та хвилі міжнародної міграції робочої сили. Сучасні центри тяжіння робочої сили. Вплив міграції на країни, що експортують та імпортують робочу силу. Міждержавне правове регулювання міграції робочої сили.

Зміст і місце міжнародного передавання технологій у сучасних МЕВ. Форми міжнародного передавання технологій, їх характеристика. Правова охорона винаходів та її облік в міжнародному співробітництві.

Рекомендовані джерела: [1,3,5,6,7]

Тема 22. Інтеграційні процеси в міжнародній економічній системі

Об'єктивні основи й сутність міжнародної економічної інтеграції. Види торговельно-економічних союзів. Світові центри інтеграційних процесів. Особливості розвитку європейської економічної інтеграції.

Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Економічна діяльність ООН, її рівні. Система головних органів ООН. Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності.

Передумови входження України до світового економічного простору
Україна в міжнародних інвестиційних відносинах Проблеми України
співробітництва з ЄС.

Формування економічної єдності світу. Моделі економічного розвитку.
Глобальні проблеми МЄВ.

Рекомендовані джерела: [2,4,5,8,9]

6. Контроль навчальних досягнень

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів з інформатики є рівень розвитку їх компетентностей, які інтегрують знання, вміння, навички, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісне ставлення до навколишньої дійсності. При оцінюванні навчально-пізнавальної діяльності учнів збалансовано оцінюються всі три компоненти, що відповідають складникам компетентності: діяльнісний (діяльність/уміння), знаннєвий (знання), ціннісний (ставлення).

Формами оцінювання можуть бути:

- виконання завдань практичного змісту;
- врахування особистих досягнень при опануванні змісту економічних процесів та явищ;
- співбесіда (інтерв'ю) як доповнення до практичної роботи;
- взаємоконтроль студентів у парах або групах та самооцінка.

Об'єктом тематичного оцінювання є очікувані результати навчання, які визначаються відповідно до складових компетентностей, зазначених у програмі з економіки. Очікувані результати навчання вказано у змістовому розділі програми для кожної теми курсу.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

У наведеній нижче таблиці вказано критерії, за якими визначається рівень навчальних досягнень знаннєвого та діяльнісного складників компетентності студента та відповідний бал. Слід вважати, що знання, уміння та навички студента відповідають певному рівню навчальних досягнень, якщо вони відповідають критерію, вказаному для цього рівня, та критеріям для всіх попередніх рівнів.

| <i>Рівні навчальних досягнень</i> | <i>Бали</i> | <i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з економіки</i> |
|-----------------------------------|-------------|---|
| I. Початковий | 1 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі; |
| | 2 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них |
| | 3 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок |
| II. Середній | 4 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> має початковий рівень знань, значну (більше половини) частину навчального матеріалу може відтворити; виконує елементарне навчальне завдання із допомогою вчителя; |
| | 5 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> має рівень знань вищий, ніж початковий; може з допомогою вчителя відтворити значну частину навчального матеріалу; |
| | 6 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати просте навчальне завдання; |
| III. Достатній | 7 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні процеси та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою |
| | 8 | Студент (студентка) вміє: <ul style="list-style-type: none"> аналізувати навчальний матеріал, в цілому самостійно застосовувати його на практиці; контролювати власну діяльність; самостійно виправляти вказані вчителем помилки; самостійно визначати спосіб розв'язування навчальної задачі; |

| <i>Рівні навчальних досягнень</i> | <i>Бали</i> | <i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з економіки</i> |
|-----------------------------------|-------------|--|
| | 9 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> • вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; • вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; • самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; • може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання; |
| IV. Високий | 10 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> • володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; • вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані; |
| | 11 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> • володіє узагальненими знаннями з предмета; • вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; • вміє самостійно знаходити джерела даних і відомостей та використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; • використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; • вміє виконувати завдання, не передбачені навчальною програмою; |
| | 12 | Студент (студентка): <ul style="list-style-type: none"> • має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі продуктивної діяльності; • вільно опановує та використовує нові інформаційні джерела для поповнення власних знань та розв'язування задач; |

Оцінювання здійснюється в системі поточного, семестрового контролю знань.

Поточне оцінювання студентів з економіки проводиться безпосередньо під час навчальних занять або за результатами виконання домашніх завдань, усних відповідей, письмових робіт тощо.

У кінці кожного семестру викладач проводить Модульну контрольну роботу.

Оцінка з економіки виводиться як середнє арифметичне семестрових оцінок та здійснюється округлення до цілого числа.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання.

1. Визначення перспективних галузей для підприємницької діяльності.
2. Аналіз попиту та пропозиції на ринку.
3. Товарна політика підприємства. План виробництва.
4. Цінова політика підприємства.
5. Організаційний план підприємства. Збутова політика.
6. Фінансовий план підприємства. МТЗ підприємства.
7. Ризи, страхування та гарантії в підприємницькій діяльності.
8. Розробка стратегії конкурентних переваг підприємства на ринку.
9. Розробка кредитної стратегії підприємства.

Самостійне опрацювання являє собою навчальний проект на тему «Розробка Стартапу». Кожна тема СО відповідає окремому розділу бізнес-плану і оцінюється за 12-бальною шкалою. Результати самостійного опрацювання захищаються публічно у формі конкурсу Бізнес-проектів.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Завдання модульних контрольних робіт у своїй сукупності охоплюють усі теми кожного модуля. Кількість варіантів кожного комплекту МКР – 5. Кожен варіант складається з трьох типів завдань: визначення понять (2 терміни в кожному варіанті), що оцінюється від 1 до 3 балів, аналіз та характеристика економічних категорій(2 категорії в кожному варіанті), що оцінюються від 4 до 6 балів, задачі: перша до 8 балів, друга до 10 балів третя до 12 балів.

Усі завдання виконуються одне за одним, оцінка виставляється за осі виконані завдання МКР, оцінювання відбувається за 12- бальною шкалою.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Економічна теорія»
На рік: Разом: 180 год. Лекції - 22 год., семінарські - 20 год., МКР – 12 год.

| Назви змістових модулів, тем | Усього | Розподіл годин між видами робіт | | | | | |
|---|------------|---------------------------------|-----------|-----------|-------------|--------------------|------------|
| | | Аудиторна | | | | | Самостійна |
| | | Лекції | Семінари | Практичні | Лабораторні | Модульний контроль | |
| 1 семестр | 90 | 22 | 20 | | | 6 | 42 |
| Змістовий модуль 1 Основи економічної теорії. | 54 | 16 | 14 | | | | 24 |
| Змістовий модуль 2. Мікроекономіка | 30 | 6 | 6 | | | | 18 |
| 2 семестр | 90 | 22 | 20 | | | 6 | 42 |
| Змістовий модуль 3 Національна економіка. | 64 | 12 | 10 | | | | 42 |
| Змістовий модуль 4. Міжнародна економіка. | 20 | 10 | 10 | | | | |
| Контрольна робота | 12 | | | | | | |
| Усього | 180 | 44 | 40 | | | 12 | 84 |

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Чепінога В.Г. Економічна теорія: підручник / В. Г. Чепінога. - 2-ге вид., стереотип. - Київ : Юрінком Інтер, 2019. - 656 с.
2. Економічна теорія: навч. посіб. ; за заг. ред. В.П. Решетило; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т міськ. гос-ва ім. О.М.Бекетова. – Харків: ХНУМГ, 2014. – 290 с.
3. Холявко Н. І. Економічна теорія: навч. посіб. / Холявко Н. І., Гонта О. І. ; М-во освіти і науки України, Навч.-наук. ін-т економіки Черніг. нац. технол. ун-ту. — Чернігів : Навч.-наук. ін-т економіки Черніг. нац. технологічного ун-ту, 2014. — 218 с. : іл., табл. — Бібліогр.: с. 217–218.
4. Економічна теорія: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навчаються за освітньо-профес. програмою бакалавра для нееконом. напрямів підгот.] / [Решетило В. П. та ін.] ; за заг. ред. В. П. Решетило ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. — Харків: ХНУМГ, 2014. — 290 с.: іл., табл. — Бібліогр.: с.274-277.
5. Стрішенець О. М. Економічна теорія: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / О. М. Стрішенець, В. І. Ліщук, Л. В. Єлісеєва; М-во освіти і науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. — Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Л. Українки, 2014. — 236.

Додаткова:

6. Основи економічної теорії: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. і доп. / Дзюбик С.Д., Ривак О.С. — К., 2008. — 491с.
7. Основи економічної теорії: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Ажнюк М.О., Передрій О.С. — К., 2008. — 368 с.
8. Основи економічної теорії: Навч. посіб. — 2-ге вид., перероб. і доп. / Дзюбик С.Д., Ривак О.С. — К., 2008. — 491с.
9. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: Навч. посіб. — 2-ге вид., випр. і доп., рекомендовано МОН. К.КНЕУ, 2007.